

TYGODNIK MIESZCZAŃSKI

PRENUMERATA

„Tygodnika Mieszczańskiego” w Krakowie, na prowincyi i w całej Monarchii austro-węgierskiej z przesyłką pocztową wynosi: rocznie Kor. 480 i półrocznie Kor. 240 kwartalnie Kor. 120.
Numer kosztuje 10 halery.

ORGAN KLUBU

RĘKODZIELNICZO-MIESZCZAŃSKIEGO

WYCHODZI W KAŻDĄ NIEDZIELĘ

„TYGODNIK MIESZCZAŃSKI”

nabywać można we wszystkich agencjach dzienników.

Rękopiśmiennie nie zwraca się.

Ofiogenesis przyjmują się za opłatą od wiersza pięcioletniego 20 halery. — Nadesłane 80 hal.

Redakcja i Administracja „Tygodnika Mieszczańskiego” Kraków, ulica św. Krzyża Liczba 7. — Telefon Nr 3026.

W IMIĘ BOGA — KU LEPSZEJ PRZYSZŁOŚCI!

J. Sosnowski i A. Zachariewicz
Pierwsze krajowe przedsiębiorstwo robót żelazno-betonowych,
Kraków, Basztowa I. 25. Tel. 2306. — Centrala: Łódź, Kopernika I. 3. Tel. 470.

Wykonuje wszelkie konstrukcje ogniotrwałe **żelazno-betonowe**.
Wstępne projekty i przedmiary na żądanie bezpłatnie.

Sprawa dostaw rządowych i dla wojska.

(Konferencya w Kole polskiem z udziałem delegatów Izby rękodzielniczych z Krakowa i Lwowa).

Kraków 9 listopada.

Komisya parlamentarna Koła polskiego, która się zebrała przed kilkoma tygodniami na posiedzenie, celem zastanowienia się nad akcyą zapomogową, mającą wyjść od centralnego rządu dla ludności dotkniętej tak ogólną stagnacyą w miastach, jak i klęskami elementarnymi na wsiach galicyjskich, podkreśliła w ustępie uchwalonej rezolucyi, odnoszącym się do pomocy rządu dla stanu średniego ten moment, iż przy dostawach dla wojska, kraj nasz powinien być w wyższej, niż dotąd mierze uwzględniony. Komisya parlamentarna Koła polskiego wiedziała, że dotychczasowe praktyki przy dostawach, były tego rodzaju, iż polskiego rękodzielcnika i przemysłowca raczej odstraszały od oferowania aniżeli zachęcały. Do tego ogólna suma dostaw dla wojska galicyjskich producentów nie odpowiadała faktycznej cyfrze dawanego z Galicyi rekruata. To też w roku obecnym, tym roku ogólnej nędzy, przesilenia i zastój, sprawa dostaw dla wojska jak również dostaw rządowych musiała się znaleźć między sposobami ratowania przez rząd sfer rękodzielniczych.

Obecnie sprawą tą żywo się zajmuje Komisya Koła polskiego dla dostaw wojskowych, której przewodniczący poseł dr. Władysław Stęśłowicz zamierza sprowadzić ją na tory racjonalne i sprawiedliwe. Uważając, że najkompetentniejszym do wypowiedzenia zdania w tej kwestyi będą sfery interesowane a więc rękodzielcnicy, zwołał na czwartek t. j. 6 b. m. konferencyę w Kole polskiem w Wie-

dniu, na którą zaprosił reprezentantów krakowskiej i lwowskiej Izby rękodzielniczej.

Krakowska Izba rękodzielnicza po otrzymaniu zaproszenia odbyła specjalne posiedzenie pod przewodnictwem prezesa p. Wincentego Wajdy w ubiegły poniedziałek. W obradach wziął udział prawie cały Wydział Izby a nadto dyrektor Muzeum techniczno-przemysłowego radca Till i instruktor Stowarzyszeń przemysłowych p. Witold Ostrowski. W ciągu dyskusyi, bardzo wyczerpującej, wskazano że strony rękodzielniczkich na cały szereg utrudnień i krzywd, jakie się dzieją prawni rękodzielnicznemu w kraju, przy dostawach wojskowych i rządowych.

Wynikiem dyskusyi był wybór deputacyi na konferencyę w Wiedniu. Wybrani zostali: prezes Wincenty Wajda, starszy cechu rzeźników, wiceprezes Zygmunt Siemek, starszy cechu krawców, Jerzy Werner, starszy cechu szewców i radca Stefan Iglicki, starszy cechu tapicierów.

Deputacya ta przedłożyła Komisyi Koła polskiego dla dostaw wojskowych i rządowych następujący

MEMORYAŁ:

Do Świątnej Komisyi Koła polskiego dla dostaw rządowych na ręce przewodniczącego JWP. Posła Dra Wt. Stęśłowicza.

Dotychczasowy sposób rozdziału dostaw rządowych, w których Galicya nader mierny dotychczas brała udział, zwrócił szczególnszą uwagę rękodzielniczkich w kraju na wszelkie usiłowania sanacyi tych stosunków. Korzystając z szczególnej obecnie przez Koło polskie akcyi, sfery przemysłowe i rękodzielnicze w kraju zwracają się z uprzejmą prośbą do Świątnej Komisyi o jak najenergiczniejsze poparcie swych żądań, aby wszelkie dostawy tak wojskowe dla pokrycia wszelkie-

go zapotrzebowania wszystkich korpusów stacyonowanych w kraju, jak również wszystkie dostawy i budowy rządowe były oddawane jedynie rękodzielnikom i przemysłowcom krajowym.

Wszelkie te dostawy winny być podawane do wiadomości rękodzielcnictwa za pośrednictwem Wydziału krajowego, Patronatu dla rękodziela, Izby rękodzielniczych, Instytutu do popierania rękodzieli i drobnego przemysłu. Rozpisywanie terminów do wnoszenia ofert na dostawy tak wojskowe jak i rządowe mają być wiadomości podawane do publicznej wiadomości, najmniej na 4 tygodnie przed terminem otwarcia ofert, w szczególności o terminie wnoszenia ofert mają być zawiadamiane wszystkie Izby rękodzielnicze. Zawiadomienia i warunki, jak również wszelkie druki, formularze etc. w sprawie dostaw w kraju winny być wydawane w języku polskim.

Komisye odbiorcze dla odbioru wykonanych przedmiotów dostaw powinny być utworzone w większych miastach, ewentualnie w siedzibach korpusów, dotychczasowy bowiem rozdział komisji odbiorczej, jak n. p. komisya dla odbioru dostaw szwajcarskich z całego kraju, znajduje się w Bernie, jest wysoce dla dostawców nieodpowiedni. W komisjach tych powinny urzędować funkcyjnarjusz władający językiem polskim.

W celu ułatwienia przesyłania dostaw, wszystkim dostawcom poza miejscem siedziby komisji odbiorczych powinno przysługiwać prawo przesyłki wojskowym listem przewozowym (Militärfrachtbrief).

Dostawy krajowe dla wojska winny pokrywać wszystkie zapotrzebowania tegoż a w szczególności mają obejmować zawody szwajcarskie (dostawa obuwia), rymarskie (siodła, pasy, rzemień, uprząże etc.), krawieckie (dostawa mundurów), blacharski (szalki,

Wiele pieniędzy zaoszczędzi każdy, odwiedzający skład serów i masła Braci Rolnickich, w Krakowie, przy ulicy Wielopole 7.

Należy żądać cennika darmo i oplatnie.

lyczy etc.), kuśnierski (kozuchy) oraz powroźniczy i szcztokarski, kowalski, jak również dostawy bielizny, sienników, poduszek, koców, łózek, noszy, trykotarzy (pończoszkowe, arsenaly etc.

Powyższe dostawy mają obejmować również i obronę krajową (Landwehr), która wszelkie swoje zapotrzebowania uskutecznia dotychczas wprost przez ministerstwo obrony krajowej. Również dostawami mają być objęte składy wojskowe, arsenaly (Zeughaus, Zeugdepot).

Wogóle Galicya w dostawach wojskowych powinna partycypować w takiej części, w jakiej przyczynia się do kosztów utrzymywania armii.

Również piekąca dla rękodzielników sprawą są t. zw. (Militärverstätten). Profesjonści przy pułkach mogą wykonywać tylko naprawy, nie jak dotychczas, produkować rzeczy nowe, nietylko dla żołnierzy i oficerów, lecz także nawet dla osób poza wojskowością stojących. Profesjonści bowiem, bez uprawnienia, konkurując z rękodzielnikami, narażają tychże na straty.

Również i we wszystkich dostawach rządowych dla pokrycia potrzeb krajowych poczt, fabryk tytoniu, zarządów salinarnych, szkół wojskowych, kolei, żandarmeryi, i t. d. i t. d. pod uwagę brani być winni jedynie rękodzielnicy krajowi.

Przy dostawie sznurów, do krajowych fabryk tytoniu, powinien być znieiony przymus dostarczenia sznurów czarno-żółtych i wszelkie zapotrzebowania tychże fabryk w tym kie-

runku ma być pokrywane w kraju.

Należy zabronić wykonywania wszelkich robót budowlanych tak wojskowych jak i rządowych, firmom takichowo nieukwalifikowanym i starać się, by roboty te otrzymywali rękodzielnicy krajowi.

Sprawa skierowania dostaw wojskowych i rządowych do kraju jest tem bardziej poparcia godną i naglącą, że w wielkiej mierze przyczynić się może do podniesienia rękodzielnictwa silnie zaburzonego ekonomicznem przesileniem w ostatnich latach*.

Ono tak opiewa memoriały, przedstawiony przez delegatów krakowskiej Izby rękodzielniczej.

Mamy nadzieję, że wynik konferencji, w której wezmą udział członkowie komisji Koła polskiego dla dostaw wojskowych, reprezentanci obydwu Izb rękodzielniczych w Krakowie i Lwowie, będzie pomysłny, że obszerna dyskusya, jaka się wywiąże nad poruszonym materiałem wskaże drogi i sposoby do usunięcia tych trudności, jakie tak przy oferowaniu, jak i samych dostawach się nasuwały, a wreszcie wspólna akcya komisji, Koła polskiego i sfer rękodzielniczych sprawi że suma dostaw wojskowych zrównoważy się z ilością ponoszonych przez kraj kosztów na utrzymywanie armii.

Szczegółowymi wynikami konferencji nie omieszkamy podzielić się z naszymi czytelnikami w następnym numerze „Tygodnika”.

Z muzyki.

Zwiastuny nadciągającego sezonu koncertowego już dawno się pojawiły na murach Krakowa, w formie zawiadomień o koncertach abonamentowych, których program dobrała „Dyrekcja Koncertów krakowskich” z niezwykłą starannością, świadcząc o chęci dostarczenia nam wrażeń estetycznych, istotnie najwyższej miary. — Program tegorocznych koncertów zapowiedział nazwiska, stojące w najwyższej cenie na giełdzie muzycznej świata, takie, które mimo ciężkich czasów i zubożenia ogólnego, przecieć pociągną melomanów do sali Starego Teatru, aby utracić jej fizyognomję oraz prestige najlepszych czasów bez zmiany.

Sezon koncertowy rozpoczął się już na dobre, lecz sprawodawca nie zdążył z produkcją zdać sprawy w odpowiednim czasie, trzymając się jednak maksymy lepiej późno jak nigdy, po krótkie zda sprawę z odbytych już produkcji. Jedną z pierwszych była „Lekcya” metody Jaquesa Dalcrose’a, a właściwie przepiękna produ-

kcyja uczniów „Seminarium muzycznego” prof. Czerbaka.

Seminarium to przynosi Krakowowi ważną i wielce pożądaną nowość, a to genialną metodę gimnastyki rytmicznej Jaquesa Dalcrose’a, która od lat kilku stała się niemożliwą częścią składową programu nauk szkolnych, każdego konserwatorium lub szanującej się izelni muzycznej Europy środkowej. Aż do początków ubiegłego sezonu nie było w Krakowie odpowiednio wyszkolonego muzyka, jedyny Krakowiak, znający tę metodę, nie mógł jej udzielać z różnych powodów.

Aż w roku ubiegłym osiadł w Krakowie p. Adam Czerbak, były profesor seminarium nauczycielskiego, który dzięki poparciu Rady szkolnej krajowej, ukończył kursa tej metody w Genewie pod okiem samego Dalcrose’a.

Instytut muzyczny, uczelnia postępująca z duchem czasu, pierwsza zrozumiała doniosłość nowej nauki i postarała się o otwarcie odpowiedniej klasy, wcielając p. Czerbaka do swego grona nauczycielskiego.

W tym roku prof. Czerbak po odbyciu nowego kursu metody genialnej w Helle-

Z ekonomii społecznej.

B) Stowarzyszenia.

VIII.

Zgodziwszy się na to wszystko, przypatrzmy się teraz, jakie prawa wobec stowarzyszeń muszą przysługiwać państwu. Oczywiście jest przedewszystkiem, że państwo w interesie społeczeństwa może ustanawiać stowarzyszenia publiczne, mo że też nimi kierować i urządzić je odpowiednio.

Co do stowarzyszeń prywatnych:

1. Władza publiczna powinna pozwolić na swobodne ich powstawanie. Powołane do bytu stowarzyszenia mogą korzystać z wszelkich praw, potrzebnych do osiągnięcia celów ich istnienia. Zaznaczyć trzeba prawo posiadania nietylko dóbr ruchomych, lecz także nieruchomości. Posiadanie tych ostatnich nieodzowne jest dla instytucji, mających dłuższe trwanie.
2. Władza publiczna ma prawo ukrócić nadużycia przeciwne ogólnemu dobru społeczeństwa; może ona tedy i powinna wzbierać stowarzyszeń przeciwnych religii, dobrym obyczajom, pokojowi społeczeństwu i publiczności bezpieczeństwu. Nadto może ona nakładać stowarzyszeniom ograniczenia i warunki, nieodzowne dla zabezpieczenia interesu publicznego, wymagać np. ułożenia statutów, przepisów stowarzyszeniom handlowym posiadanie całego zasobu maximum i minimum cyfry wypuszczenia walorów i akcji, oraz publikowanie bilansów.
3. Są pośród stowarzyszeń takie, które dają do celów ogólnych i w tym samym pracują kierunku co i państwo, choć poza obrębem bezpośrednich jego wpływów. Państwo mogłoby wzrwać z temi stowarzyszeniami pewien rodzaj przy-

rau, dokąd Dalcrose przeniósł się z Genewy, otworzył własną uczelnię tej metody, nie zrywając stosunku z Instytutem muzycznym, którego i nadal jest profesorem.

Celowo urządzona sala, wyścielona sukniem, uzupełniona ubikacykami odpowiednemi i szatniami, stoi na usługi licznicy garncarzy się uczni. Dla zademonstrowania wyników metody urządzili w poprzednim tygodniu prof. Czerbak „Lekcye poglądowe” z demontacją zapomocą kilkunastu uczennicy. Lekcye poprzedził treściwy wykład o istocie, zadaniach i celach metody. Sama zaś demontacja, wykonana z precyzją, dała obraz lekcji i zyskała prof. Czerbakowi poza oklaskami licznicy zebranie publiczności, poważną liczbę nowych zwolenników metody i licznicy uczniów.

Początek sezonu koncertowego od muzycznego zaznaczył się już kilku produkcjami o pełnej artystycznej wartości. Jedną z najpiękniejszych był koncert Pawła Kochańskiego, skrzypka warszawskiego, z współudziałem p. Pauliny Szaliłówny, wybornej i cenionej pianistki. Produkcyta ta cieszyła się rzetelnem powiedzeniem, zyskując uznanie licznicy publiczności oraz przychylne referaty prasy. Drugą produ-

Najlepszej jakości

Z WAPIENNIKÓW

Informacji udziela:

WAPNO

w Pogorzycach

BIURA BANKU HIPOTECZNEGO

W KRAKOWIE

(Stacja kolejowa)

Poszukuje się zdolnych zastępców. ODDZIAŁ TOWAROWY.

mierz bardzo dla siebie pożytecznego. Nie stając się publicznymi osobami moralnymi, to jest członkami państwa, mogłyby być także stowarzyszenia postawione w pośredniej sytuacji publicznej, jak np. wielkie towarzystwa kolei żelaznej. Nie będąc instytucjami publicznymi, zarządzanymi bezpośrednio przez państwo, byłyby jednak prawdziwymi zakładami użyteczności publicznej.

Różne formy stowarzyszeń.

Pewna ilość osób łączy swe wysiłki w jednym wspólnym celu, tworząc w ten sposób stowarzyszenia w najobszerniejszym tego słowa znaczeniu. Ale ta łączność interesu różne może mieć stopnie. Rozróżniamy cztery:

1. Zjednoczenie — skoro pewna ilość zawodowców, znajdujących się w jednej miejscowości, porozumiewają się i tworzą rozprawę o swych interesach; taka zbiorowa rozmowa wystarczy, aby utworzyć zjednoczenie.
2. Koalicja jest akcją zbiorową, podjętą przez zawodowców dla zgodnego działania w danych warunkach.
3. Stowarzyszenie w ścisłym znaczeniu jest organizacją zbiorową, wynikającą z formalnej umowy, grupującą ludzi, chcących rozprawić i działać w sposób stały w określonej sferze interesów.
4. Towarzystwo jest rodzajem stowarzyszenia, które tem się wyróżnia, że jego członkowie składają jakiś wspólny zasób walorów i dążą do bezpośrednich zysków pieniężnych. Towarzystwo jest to umowa, mocą której dwie lub więcej osób zgadzają się złożyć wspólny jakiś zasób w widokach podzielenia się zyskami, mogącymi stać się wynikiem. Każde towarzystwo winno mieć przedmiot prawnie dozwolony, oraz winno być zawarte dla wspólnego interesu uczestników. Każdy stowarzy-

szony powinien wnieść albo pieniądze, albo inne jakiegoś dobro, albo swą umiejętność.

Umowa towarzystwa zawiera kilka właściwych sobie pierwiastków: 1) każdy stowarzyszony powinien wnieść swój udział, 2) ogół udziałów powinien tworzyć zasób wspólny, przeznaczony do eksploatacji w widokach zysku, jakie zrealizowane ma być, 3) każdy stowarzyszony ma być powołany do uczestniczenia w zyskach i stratach przedsiębiorstwa, 4) uczestnicy winni umawiać się z sobą w celu połączenia się czyli stowarzyszenia.

Stowarzyszenia. Definicja stowarzyszenia jest: Układ, na mocy którego dwie lub więcej osób łączą się wspólnie w sposób stały i swą działalność rozwijają w jakimśkolwiek innym celu, aniżeli z zamiarem zdobywania i dzielenia zysków.

Stowarzyszenia takie osób mogą się zawijać swobodnie, bez żadnego zatwierdzenia i bez poprzedniej deklaracji. Aby jednak otrzymać określoną zdolność prawną, powinny złożyć deklarację stosowną u odnośnej władzy.

Stowarzyszenia mogą mieć przyznane sobie znaczenie użyteczności publicznej; wtedy posiadają zupełną zdolność prawną. Wszelkie stowarzyszenie, prawdziwie zdeklarowane, bez specjalnego zatwierdzenia nie może świadczyć w sądach, nabywać papiery wartościowe, posiadać i zarządzać poza obrębem subweny państwowej, krajowej lub gminnej opłatami swych członków, lokalnie, którymi mieści zarząd towarzystwa i zebrania członków, nieruchomości, potrzebne do osiągnięcia celu, jaki towarzystwo sobie zakreśliło.

Te prawa, chociaż nie można ich nazwać doskonałymi, stanowią jednak już bardzo wielki postęp.

kcy, bliższą nam czasem, był pierwszy koncert abonamentowy, dany w imprezie ruchliwej Dyrekcji Koncertów krakowskich.

Wystąpiła p. Marya Debogis, jedna z najwybitniejszych dziś śpiewaczek estradowych Europy; artystka znakomita. Licnie, jak na ciężkie czasy zebrana najmuzycalszynie część publiczności krakowskiej, zachwycała się przepięknym na-wskroś artystycznym wykonaniem, długiego szeregu arcy artystycznych, piękni oraz piosenek, podziwając kunszt śpiewacki, miły o sympatycznym dźwięku głos śpiewaczki, a naderwzysko artystyczne oddanie utworów, pozbawione wszelkiej pozdy.

Mała trema (artyści zagraniczy mającymy przed naszymi, bardzo wymagającymi słuchaczami), roztajała pod ciepłym, a następnie gorącym przyjęciem, ukazując w p. Debogis niepospolity talent od-tworczy i wielką, szczerą muzykalność. Arty-stka w programie, nader obitym, poru-szała się swobodnie, dając każdej z róż-norodnych pieśni odrębny, sobie właści-wy styl i ujęcie. Z równą ledy maestryzą oddane zostały „Ar antiche” Glucka (z fi-gi), Lull’ego („Reveuz amours” z op.

„Tezeusz”) i Haenda, którego prześliczną arzę z op. „Rodelinda”, najeżoną koloratoremi odzobami oraz melizmatami wyko-ła z przedziwną sprawnością — jak niemniej pieśni Schuberta, Liszta, cieszące się gorącym aplauzem.

Osobny numer programu, zajęły pieśni współczesnych modernistów Cezara Francka, R. Haina, Cl. Debussy’ego i G. Dorca-na, zaśpiewane bardzo pięknie. Zakończe-niem programu był szereg pieśni staro-francuskich w transkrypcji Weckerlina.

Ostatnią produkcją był pierwszy koncer-t Twa Muzycznego pod artystycznym kierownictwem dyr. Nowowiejskiego. Na program wyłącznie symfoniczny składały się: Symfonia VII Beethovna, Symfonia IX Brücknera oraz najnowszy utwór dyr. Nowowiejskiego: „Wstęp do nowego orato-ryum”.

Wykonanie programu stało na wyso-kości zadania, w zakresie środków, jakie-mi rozporządza znakomity muzyk, prawdzi-wa chluba i ozdoba instytucji, na której czele stoi. Do artystycznie przygotowanych przez siebie produkcji już nas przyzwyczaił p. Nowowiejski, to też szczerym za-lem uderzyła w nas wieść o prawdopo-

Sejmowa reforma wyborcza.

K r a k ó w, 9 listopada.

Sprawa sejmowej reformy wyborczej stała się obecnie w całym życiu politycznym państwa i kraju tą rafa, o którą rozbicie się mogą najlepsze chęci i usiłowania w kie-runku uruchomienia galicyjskiego sejmu.

Jak już w poprzednim numerze nazna-czyliśmy, przerwa na kilka dni obrady parlamentu w tym celu, aby dać ekscel. Korytowskiemu możność doprowadzenia do porozumienia między stroną polską a ruską. Dalszą konsekwencją zgody miało być usu-niecie z parlamentu obstrukcji ruskiej, którą prowadzą od chwili otwarcia sesji, a nastę-pnie uzyskanie możliwości zwolnienia sejmu krajowego i zabezpieczenie mu spokojnego toku obrad.

Tymczasem termin minął, obrady parla-mentu rozpoczęły się na nowo a zgody polsko-ruskiej nie ma. Sprawa reformy wyborczej znalazła się znów w studium bardzo a bardzo niebezpiecznym a zwolnie-nie w krótkim czasie sejmu więcej niż problematycznym.

Wiadomo już, że namiestnik ekscel. Korytowski poczynił nowe zmiany w daw-nym kompromisowym projekcie reformy wyborczej. Zmiany spotkały się zaraz z sprzeciwem ze strony Rusinów i Stronni-cтва ludowego. Przedczoraj zaś ogło-sił wszyscy posłowie żydowski z Galicyi protest przeciwko tej zmianie, aby zamiast proponowanych okręgów dwumandatowych w miastach Przemysłu, Stanisławowie, Tar-nowie, Kołomyi, Tarnobrzegu i Drohobyczu był tylko jeden okręg dwu-mand- atowy w miastach w Przemyslu, natomiast z wyżej wymienionych innych miast pięciu był wybierany tylko jeden po-seł. Pozostających 5 mandatów miejskich zaś ma przypaść następującym nowo ma-jącym się utworzyć okręgom miast, a mia-nowicie: 1) Chrzanów — Oświęcim — Jaworzno, 2) Mielec — Tarnobrzeg — Dę-bica, 3) Buczac — Czortków, 4) Sokal —

dobnym ustąpieniu z zajmowanego stano-wiska i przeniesieniu się do Berlina, gdzie ma zająć miejsce po Scharwenke. Decy-dujące sery muzyczne powinny zająć się (mimo kreciej roboty różnych indywiduów) sprawą zatrzymania p. Nowowiejskiego w Krakowie i utrzymania go nadal na sta-nowisku tem, jakie zajmuje, w przewidy-waniu, iż jako taki muzyk, któremu poza mistrzem Żeleńskim niema równego dziś w Krakowie, powinien tu zostać i tu z po-żytkiem pracować.

W bieżącym tygodniu stanął na estradzie krakowskiej, gość niezmiernie drogi, gość, któregośmy jak Kraków stary, wśród nas nie mieli i nie słyszeli. Gościem tym „Lutnia warszawska” z swym dyrygentem Piotrem Maszyńskim na czelu!

Gdy jednak radosny ten moment od-bywa się w chwili oddania na prasę nie-niejszego sprawozdania, przeto darujmy łaskawi czytelnicy, że obszerniejsze spra-wozdanie odtódo do przyszłego numeru.

Stanisław Bursa.

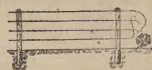
Pierwsza krajowa fabryka wyrobów żelaznych JÓZEFA GORECKIEGO — Podgórze ad Kraków

poleca swe wyroby artyst. ślusarskie i konstrukcyjne. Jedyny w kraju wyrób siatek żelaznych, drutu pocynkowanego i kolczastego.

Fabryczny wyrób mebli żelaznych, mosiężnych i urządzeń szpitalnych.

Zgłoszenia wprost: Józef Gorecki, Podgórze, Telefon 277.

Rawa ruska — Żółkiew, 5) Zaleszczyki — Husiatyn.

Wylaniają się zatem nowe trudności, które w niedługim czasie mogą zatamować wszelkie prace w parlamencie, uniemożliwiając zatwierdzenie planu finansowego i uchwalenie budżetu.

To też nie brak już przepowiedni, coraz częściej dających się słyszeć w kuluarach parlamentu, o bliskim rozwiązaniu Sejmu, zamknięciu parlamentu i wydaniu planu finansowego i budżetu na podstawie paragrafu 14.

Taka ewentualność, już tylekroć przez rozmaite rządy stosowana, dla konstytucyjnego życia jest niebezpieczną, bo odbiera parlamentowi, złożonemu z przedstawicieli ludności państwa, możliwość i prawo kontroli nad wydatkami, robionymi przez gabinet.

Lecz nie tylko na terenie wiedeńskim zanosi się na nieprzyjemne niespodzianki. Z powodu niemożności zwolnienia sejmu i uchwalenia budżetu, może stanąć lada chwila cały aparat finansowy kraju. To też liczą się sfery poselskie z ewentualnością zaprowadzenia, podobnie jak w Czechach, komisji administracyjnej.

Ta ewentualność spotkała się, rzecz charakterystyczna, w pewnych sferach poselskich ze zgodą.

Oto niewesoła sytuacja polityczna kraju i państwa. Można jednakże mieć nadzieję, że tak eks. Koryntowskiemu jak i naszym przywódcóm uda się jeszcze doprowadzić do porozumienia polsko-ruskiego, tak bardzo przez kraj cały oczekiwanego.

KORESPONDENCYE.

Nowa organizacja. Lustracye.

Milówka 7 listopada.

W ubiegłym tygodniu we czwartek odbyło się tu ogólne zgromadzenie szynkarzy dla zorganizowania własnego Stowarzyszenia przemysłowego. Dotychczas bowiem szynkarze mieli wspólne Stowarzyszenie razem z rzeźnikami.

Czwartkowe zgromadzenie zostało zwołane przez starostwo w Żywcu. Z ramienia też tej władzy, jako przemysłowej, brał udział w obradach komisarz Sosnicki. Na zgromadzenie przybył również instruktor Stowarzyszeń przemysłowych z Krakowa p. Witold Ostrowski.

Zgromadzenie, które było bardzo liczne, przeprowadziło bardzo obszerną dyskusję, a wynikiem jej było postanowienie wyłączenia się ze wspólnego Cechu a utworzenie własnej organizacji. Następnie uchwalono nowy statut. Nowe Stowarzyszenie obejmuje okręg sądowy: Milówka.

Drugą sprawą, którą zanotować należy, jako objaw odradzania się tutejszego stanu republikanckiego, to sprawa zasuszenia dotychczasowego przełożonego iniegnia Stowarzyszenia przemysłowego niejakiego H. Na skutek skarg odbyła się w ubiegłym tygodniu lustracya, która wykażała, że przełożony H. rzeczywiście dopuszczał się nadużyć, za co został przez sąd skazany na sześć dni aresztu. Wynikiem lustracyi było zasuszenie przełożonego i wydzielenie a wprowadzenie komisarza rządowego w osobie sekretarza gminy.

Zgromadzenie szynkarzy.

Sucha 7 listopada.

W ubiegłą środę odbyło się tu zgromadzenie szynkarzy, zwołane przez starostwo w Żywcu. Na zgromadzeniu zostało dokonane ukonstytuowanie się zarządu Stowarzyszenia. Przełożonym został wybrany p. Jan Buktiewicz, właściciel restauracji na dworcu kolejowym w Suchej.

Upraszamy wszystkich Prenumeratorów tak z Krakowa jak i z prowincyi o rychłe uiszczenie prenumeraty.

Walne zgromadzenie Związku katol. właścicieli realności.

Półwieś zwierzynieckie.

W dniu 31 października b. r. odbyło się walne zgromadzenie Związku katolickich właścicieli realności w Półwsi zwierzynieckiej pod przewodnictwem prezesa Matza przy nader licznym udziale członków. Przedmiotem obrad była sprawa, która przyprowadziła właścicieli realności, przy ulicy Kościuszkich, do poważnych strat materialnych.

Magistrat krakowski rozesał obecnie nakazy płatnicze, żądając od każdego z właścicieli po 89 K. 98 h. od metra za regulacyę tej ulicy.

Ponieważ w tej ulicy właściciele w około 90 procent posiadają domki parterowe, zamieszkałe przeważnie przez jedną rodzinę, przeto taki właściciel, biedny rzemieślnik lub urzędnik, mający do 14 dni opłacić 1600 do 4000 K., będzie zmuszony sprzedać swą ojcowiznę, lub przez lata ciężko zapracowany dorobek, oddać co najmniej za półdarmo.

Na tem zgromadzeniu uchwalono jednogłośnie wnosić przeciw tej opłacie rekursy, na razie do Magistratu, a w danym razie aż do najwyższej instancyi. W tym celu wybrano specjalną komisję, w skład której wchodzi przez Związek p. Józef Matz, oraz pp. Dudek Walenty, radca miejski, Olewiński, Tchórzewski i Żurawski. Komisya ta w porozumieniu z syndykami Związku zajmie się przedkładaniem rekursów. Również uchwalono jednogłośnie następującą rezolucyę:

„Właściciele realności w Półwsiu są świadomi swych obowiązków obywatelskich, oraz przejęci pragnieniem jak najszybszego rozwoju miasta, uporządkowania ulic i budowy jaknajliczniejszych linii tramwajowych, jednak wobec wymierzania właścicielom realności przy ulicy Kościuszkich niepomiernej wysokości należności za przebudowę, względnie budowę podłoża dla tramwaju elektrycznego w tej ulicy, a mianowicie wobec tego, że:

1) opłata tak wielkiej należności chociażby na spłaty ratami, przechodzi możliwość większej części właścicieli realności, a przy obecnym krytycznym stanie finansowym, — doprowadziłaby ich do ruiny majątkowej;

2) że na utrzymanie ulic T. Kościuszkich i ks. Józefa Poniatowskiego dla Wydziału krajowy miastu Krakowski rycałt 250.000 koron;

3) że kosztowny tor jezdny na podłożu betonowym nie był robiony dla potrzeby właścicieli realności, lecz dla Towarzystwa tramwajowego,

uchwalają:

właściciele realności przy ulicy Kościuszkich wniosą przeciw nakazom płatniczym rekursy, a wybrana specjalna komisya Związku katol. właśc. realności w porozumieniu z syndykami Związku poczyni odpowiednie kroki u dotychczasowych władz, szczególnie przez wysłanie deputacyi, chociażby do najwyższej instancyi, z przedstawieniem faktycznego stanu rzeczy, celem zażegnania grożącego niebezpieczeństwa”.

W dyskusyi zabrał głos wielu członków, jak pp.: Dudek, Olewiński, Sikora, Żurawski, Tchórzewski, Cendrowski, Polewka, Kozłowski, Matz, X. Mazurek i wielu innych.

Wiceprezesem wybrano przez akłamacyę X. J. Mazurka, wikaryusza parafialnego św. Salwatora.

Dyskusya nad całym szeregiem postulatów dotyczących Półwsi zwierzynieckiej zakończono obrady.

Józef Sperl

obecnie

Kraków - Sławkowska 12.

DOM TOWAROWY
vis à vis Grand-hotelu.

Kompletne urządzenia meblowe
i dekoracye wnętrz.

Projekty architektów i artystów malarzy.

Wielki wybór gotowych urządzeń.

Nowo otwarte koncesyonowane przez Wysokie c. k. Namiestnictwo

:: BIURO POŚREDNICTWA SŁUŻBY I POSAD ::

działających w przedmiotach przyrządów, oraz dla wszelkiej kategorii służby domowej, gospodarczej, przemysłowej, handlowej, restauracyjnej, hotelowej i t. p. — Rządowo uprawnione

:: BIURO POŚREDNICTWA PRZY KUPNIE I SPRZEDAŻY ::

majątków ziemskich, lasów, parcel, wszelkiego rodzaju zakładów przemysłowo-handlowych etc.

AGENCYA HANDLOWA

z uprawnieniem do pośredniczenia w kupnie, sprzedaży produktów ziemnych, rolnych i fabrycznych.

S. TUMIDAJOWICZA

byłego profesora gimnazjalnego

w Podgórzu, ul. Krakowska l. 7, Telefon Nr 2559
(tuż przy starym moście).

Adres dla korespondency: Stanisław Tumidajowicz, Podgórze.
(Przynajmuje się zastępstwa pierwszorzędnym P. T. Firm i Towarzystw asurancyjnych).

JEDYNA W KRAJU KATOLICKA

FABRYKA PASÓW MASZYNOWYCH IGNACEGO WURMA W KRAKOWIE, ul. Kanonicza l. 18.

poleca swój wyrobę po cenach konkur.

KRONIKA.

Kraków, 9 listopada.

Sprawa dostaw rządowych i dla wojska.

W chwili, gdy mieliśmy już oddawać niniejszy numer naszego pisma do druku, odebraliśmy od delegatów krakowskiej Izby reprezentacyjnej, bawiących w Wiedniu na konferencji w sprawie dostaw rządowych i dla wojska, a zaproszonych przez przewodniczącą Komisję Koła polskiego dla dostaw rządowych postać Dra Stesłowicza, telefoniczną wiadomość, którą dzielimy się z naszymi Czytelnikami, dodając, że w najbliższym numerze "Tygodnika" sprawę tę obszerniej omówimy.

Wiadomość naszych delegatów brzmi: Komisja Koła polskiego dla dostaw rządowych odbyła we czwartek posiedzenie pod przewodnictwem postać Stesłowicza, w której wzięli udział minister Długosz, sekretarz ministerstwa Neumann, posłowie Zieleniewski, Wysocki, Gall, Jabłoński i Angerman. Z zaproszonych reprezentantów sięr reprezentacyjnych przybyli: dyrektor patronatu dla spółek rolniczych przy Wydziale krajowym dr. Schönert, imieniem lwowskiej Izby reprezentacyjnej pp. Miesowicz i Torsch, imieniem krakowskiej Izby reprezentacyjnej pp. Wajda, Igliecki, Siemiek i Werner.

Minister Długosz zapewnił zebranych, że dokończy wszelkich starań, aby polepszyć sytuację przemysłu reprezentacyjnego, który obecnie znajduje się w ciężkiej sytuacji.

Wszyscy delegaci po kolei przedstawili pociżenie poszczególnej reprezentacji w zakresie dostaw wojskowych i innych dostaw rządowych i złożyli komisji podziękowanie za umożliwienie złożenia ustnego sprawozdania.

Zebraniem i opracowaniem postulatów zajmie się prezydium komisji w porozumieniu z delegatem ministerstwa dla Galicyi.

Poświęcenie nowego lokalu "Gwiazdy".
Stowarzyszenie Polskich rekrutów i przemysłowców "Gwiazda" w Krakowie, ul. Karłowicza l. 21, urządziło w niedzielę dnia 9-go listopada 1913 roku poświęcenie swego lokalu.

W tym celu odbędzie się rano o godz. 9 Maza św. w kaplicy kościoła OO. Karmelitów na Piasku, poczem nastąpi sam akt poświęcenia lokalu.

Wieczorem o godzinie 7-jej urządził "Gwiazda" Uroczysty Wieczorek ku czci Ks. Józefa Poniatowskiego. Na program złożą się: 1) Słowo wstępne (wypowieść p. Prof. S. Kozłowski), 2) Deklamacje, 3) X Pawilon, Stomat w i akcie (odegra Kółko amatorów Stowarzyszenia), 4) Apoteoza Ks. Józefa (przedstawiający amatorski Stow.). Na uroczystości te zaprasza Wydział swych P. T. Członków, Gości, oraz Stowarzyszenia. Wstęp wolny.

Uwaga. W stowarzyszeniu będą się odbywać co niedzielę i święta o godz. 4 popoł. przedstawienia amatorskie, odczyty oraz zabawy.

Z cechu kapeluszników, rękawiczników, garbarzy i t. d. w Krakowie. Dnia 6 b. m. odbyło się posiedzenie Wydziału tego stowarzyszenia pod przewodnictwem chemistrza p. Antoniego Jaroza. Po załatwieniu spraw porządku dziennego, przedstawili p. Cechmistrz odezwę lwj rekrutów w Krakowie, wzywającą wszystkie cechy krakowskie do pospieszenia z pomocą materialną Macierzy szkolnej na Śląsku. Na skutek gorącej przemowy p. Cechmistrza i rady magistratu p. A. Grogolego, jako komisarza cehowego, uchwalili wydział jednomyślnie przetrzymać na ten cel z funduszy zapomogowych Stowarzyszenia kwotę 500 kor., a nadto uchwalono wydać odezwę do członków z zachętą do datków dobrowolnych.

T. S. L. do P. T. Wydawców i Nakładców. Z Zarządu głównego T. S. Szkoły ludowej otrzymujemy następujące pismo:

Przy Zarządzie Głównym TSL. od szeregu lat jest czynna Komisja Kwalifikacyjna, zajmująca się ocenianiem i polecaniem dobrych i pożytecznych księzek na zakładanie i uzupełnianie Czytelni TSL. Komisja przeto stara się każdą nowość, (czy to z dziedziny nauki, czy też z zakresu belletrystyki) jak najprędzej ocenić i zapoznać "Przewodnika Oświatowego" TSL. dać co prędzej poznać Kołom i kierownikom Czytelni TSL., aby te najszersze warstwy czytającej publiczności, które (w ilości setek tysięcy) korzystają z bezpłatnych Czytelni TSL. (w liczbie około 3000), mogły na równi z klasami zamężniejszymi kształcić umysł i serce, czepiając karm duchową z najwzniejszych, najlepszych źródeł sztuki i wiedzy. Aby należycie dopełnić swego ważnego zadania komisja potrzebuje nowości zaraz po ich ukazaniu się na półkach księgarskich. Tymczasem Zarząd Główny TSL. nie posiada dostatecznych funduszy na natychmiastowe zakupno nowości. Już więc w lutym bieżącego roku zwrócił się w osobnych listach do P. T. Nakładców i Wydawców, aby w uznaniu słusznych po-

trzeż najszerszych warstw ludowych i robotniczych (a i w dobrze zresztą zrozumianym interesie własnym) zechcieli nowościami swego nakładu zasilać bezpłatnie (jak to czynią w stosunku do dzienników) bibliotek Komisji Kwalifikacyjnej. Ponieważ dotychczas nie wszyscy Nakładcy i Wydawcy uczynili zadość tej prośbie Towarzystwa, Zarząd Główny TSL. w tej drodze ponawia tę prośbę i spodziewa się, że w ślad nastąpią wymienionych firm pociżcie i reszta, a za te obywatelskie pomoc w normalnym szeregach czytelnictwa wśród "najniższych" Zarząd Główny TSL. nie omisszka kaidorazowo P. T. Nakładców i Wydawców złożyć serdeczne "Bóg zapłać!"

Ukonstytuowanie się Zarządu Głównego T. S. L. Na ostatnim posiedzeniu Zarządu Głównego T. S. L. nastąpiło ukonstytuowanie w następujący sposób:

Prezes: Dr Bandrowski Ernest. Wiceprezesi: Dr Adam Ernest (Lwów), Język Piwocki. Sekretarze: Natanson Stefan, Moszczycki Władysław, Dr Próchnicki Zdzisław (Lwów), Skarbnik: Piechnicki Edmund, zastępca: Dr Schmidt Emil. Rachmistrz: Tabaczynski Władysław, zastępca: Franciszek Maślanka.

B. Członkowie Zarządu:
Aleksandrowiczówna Aniela (Lwów), Cieński Tadeusz (Piętnicki), X, Dr Gabryl Franciszek, Dr Grabowski Tadeusz, Gruszecki Stanisław (Kołomyja), Helański Ludwik, Januszewski Antoni, Język Stefan (Tarnów), Dr Kahl Wilhelm, Dr Krzyżanowski Adam, Madajczyk Jan (Włobów), Mazur Władysław (Stary Sącz), Dr Młynarski Feliks (Lwów), Mohr Antoni (Sambor), Dr Opieński Jan (Lwów), Ostrowski Witold, Piątkowski Kazimierz (Orłowa Śląsk), Dr Piepes-Poratynski Jan (Lwów), Praczyńska Michalina (Przemysł), Inż. Rolle Karol, Rymar Stanisław, Sikora Wincenty, Srowski Stanisław, Strokowa Jadwiga, Witos Wincenty (Wierzchosławice), Wyczynski Kazimierz.

Rada Nadzorcza:
Dr Głębicki Stanisław (Lwów), Dr Kunicki Ryszard (Frysztański Śląsk), Dr Rowiński Stanisław, Parczyński Józef, Dr Starzewski Marian, Dr Surzycki Stefan, Tetmajer Włodzimierz (Bronowice).

Z podgórskiej Rady miejskiej. W ubiegłą środę odbyło się pierwsze po wyborach posiedzenie podgórskiej Rady miejskiej. Na początku posiedzenia złożył burmistrz poseł Maryewski i wiceburmistrz Kaczmarek słobowanie w ręce starosty radcy Bodnara, poczem burmistrz odebrał od nowo wybranych radnych przyrzeczenie sumiennego spełniania obowiązków radzieckich.

Następnie w miejsce radnego miejskiego p. Zielińskiego, na czas, aż ukonczy budowę kwateronów, powołało zastępcę p. Michała Steca, w miejsce zaś Schenkera wybrało Salomona Ueberfelda.

Nowo wybrany burmistrz Maryewski przemówił do radnych, przedstawiając dzieje rozwoju miasta Podgórze w ostatnich 15 latach. Wśród inwestycy: budowę kościoła, szkół,

Babka, matka i córka
ogadują się z tem, że do dobrej kawy konieczne potrzeba domieszkę prawdziwej francuskiej bryki w skawinie, która się suszy w słonecznych polach gospodyni. Znak prawdziwości przed naszymi dworkami.

: Fabryka luster i szlifiernia szkła : Mikołaja WORONIECKIEGO

w Krakowie, Aleja Mickiewicza 23, Tel. 2295.

NADEŚLANE.

"BENZ"

marki światowej sławy

Samochody

luksusowe, ciężarowe,
autobusy, doróżki
... automobilowe ...

Austr. Towarzystwo motorowe

"BENZ"

FILIA W KRAKOWIE.

.. Telefon Numer 1026. ..

ZYGMUNT LAMENDORF

w Krakowie, przy ul. Sławkowskiej 11.

Pełnia dla Pań

najnowsze

roboty w zakresie perukarstwa wchodzące

Na składzie wszelkie przybory szpilki, siatki i grzebienie. Przyjmują włosy wyczesane na wyrób warkoczy, splotów i turbanów.

Osobny salonik dla Pań do czesania oraz mycia głowy i suszenia włosów najnowszym aparatem.

Seminarium muzyczne

i pierwszy

Instytut Rytmicznej gimnastyki

metodą Jaques'a Dalcroze'a

im. J. Paderewskiego

w Krakowie, ul. Wiślna 1.4, I. p.

Przedmioty naukowe:

Rytmiczna gimnastyka, plastyka, tanie klasyczny, solfeż, śpiew, gra na skrzypcach, fortepianie, harmonium, teorya muzyki. — Wpisy codziennie od 10—12 i od 3—6.

dalej budynki gminne, strażnice, staniem Rady postawiono stację kolejową Podgórze-Wiśła. III most postawiono na propozycję m. Podgórze, obwałowanie Wiśły od strony Podgórze, wreszcie kanały, wodociąg, światło elektryczne i ostatnio budowa nowego gimnazjum. — Te wszystkie budowle powstały w ostatnich 15 latach.

Ponieważ niedługo nastąpi połączenie Podgórze z Krakowem należy oddać Podgórze z ukończonymi inwestycjami, które teraz się przeprowadzają.

Dalej przystąpiono do porządku dziennego. Przyznano subwencję 50 K komitetowi krakowskiemu, urządzającemu obchód setnej rocznicy śmierci ks. Józefa.

W dalszym ciągu Rada uchwałała szereg opinii na różne koncesje, między innymi o wydłużeniu dyskusji zatwierdzone licytacje na wydzierzawienie poboru opłat od trunków, oddając dzierżawę do czasu połączenia Podgórze z Krakowem Henochowi Seidenrauiowi i Bernardowi Muhlsteinowi. Opłatę od wędlin wydzierżawiono firmie „Filip Aleksandrowicz”.

Wreszcie dokonano wyborów do poszczególnych komisji Rady m. Podgórze.

Z lwowskiej Izby rekordzielnicy. Gremium drogrużyców we Lwowie, które w roku zeszłym zorganizowano jako nowe stowarzyszenie przemysłowe, obejmowało dotychczas drogrużyców lwowskich, zostało obecnie rozszerzone na oba okręgi Izby handlowych i przemysłowych we Lwowie i w Brodach. Wszyscy zatem drogrużyci i aptekarze posiadający oprócz aptek także koncesje drogrużnic, zamieszkali w miastach wschodniej części kraju, są członkami gremium we Lwowie. Przewodniczącym gremium jest p. Leszek Śladowski. Celem zorganizowania się — odbyło się 2-go listopada walne zgromadzenie członków.

Sprawa otwarcia kasy kredytowej rekordzielnicy omawianej na ostatnim posiedzeniu wydziału Izby zostaje w krótkie zatwierdzeniu. W tych dniach zwołano komisję do opracowania ostatecznego statutu, poczem statut przedłożony będzie bezwzględnie Walnemu Zgromadzeniu.

O światło. Mieszkańcy Dębnik zwracają się za naszem pośrednictwem do magistratu krakowskiego, aby zechciał polecić swemu „wydziałowi oświecenia”, by zepsuta już od kilku dni latarnia gazonowa na końcu mostu dębnickiego została już raz naprawiona. Powracająca bowiem wieczorem bardzo liczna publiczność musi z powodu epigipskich ciemności przy zejściu z mostu na Dębnik biegać w błocie, nie mogąc rozróżnić udeptanej ścieżki. Przy tej sposobności zwrócić trzeba uwagę zakładu czyszczenia miasta, aby zwiększył swą służbę na Dębnikach, przez to tylko bowiem można się spodziewać usunięcia tych bajor, które się tworzą po każdym deszczu.

Raut „Strzelca”. W niedzielę dnia 9-go listopada b. r. odbędzie się w salach Starego teatru w Krakowie raut „Strzelca”. Początek o godzinie 9 wieczorem. Szczegółowy program części koncertowej przy wejściu. Tańce rozpoczyna się po godzinie 10. Stroje dla pań wieczorowe, dla panów balowe. Bilety do nabycia przy kasie.

Wycieczka do Paryża. W czasie od 8 do 16 sierpnia 1914 odbędzie się w Paryżu X Wszecchiwiatowy Kongres esperantystów, na który wybiera się z Krakowa i wogóle z naszego kraju bardzo wiele osób, korzystając ze zniżek na kolejach francuskich, włoskich, a nawet austriackich, by uczestnikom kongresu ułatwić pod każdym względem zwiedzenie stolicy świata.

Podjeżdżają się odlewania luster nowych lub zużytych. Oprawia w ramy niklowe, mosiężne i t. p. w najrozmaitszych faisonach. Wykonuje wystawy sklepowe, dekoracje lustrami sal hotelowych, restauracyjnych i kawiarnianych. Posiada na składzie wielki wybór luster, lusterek w rozmaitych wielkościach, oprawne w ramach niklowych i ozdobnych jakoteż i na deszczulkach.

NOWO OTWARTY

MAGAZYN BRONI

R. GLINIECKI

B. WIERZEJSKI

W KRAKOWIE — SZEWSKA L. 2.

POLECA W WIELKIM WYBORZE:

BRON WSZELKICH SYSTEMÓW,
PRZYBORY MYŚLIWSKIE, ORAZ
... WŁASNA PRACOWNIA ...

Zakład ślusarstwa artystyczno - budowlanego

Jan Starzek

Kraków, ulica Wielopole 1. 4.
(obok głównej poczty).

poleca jako specjalności: Schody żelazne, Bałkony, Bramy, Ogrodzenia, Balustrady schodowe, wszelkie roboty kute artystycznie i budowlane.

Specjalny dział rekonstrukcji wag decymalnych i stołowych — reperacye wag i ciężarówek oraz cechowanie w c. k. urządzenie uskuteczniła w jak najkrótszym czasie.

... CENY KONKURENCYJNE. ...

Stanisława Tumidajowicza

Podgórze, Krakowska 7. Telef. Nr 2559.

Konces. Biuro

pośrednictwa pracy i służby

poleca wszelkie kategorie oficyalistów prywatnych, oraz służbę domową, gospodarczą, handlową, restauracyjną, hotelową i t. p. — Konces. Biuro kupna i sprzedaży ma do sp. zdania majątki ziemskie, kamienice, lasy, parcele, zakłady przemysłowe, handlowe etc. — Agencya handlowa objęła generalnie zastępstwo fabryki wyrobów gumowych „Berson”, „Palma”, wyrobów technicznych, bielizny impregnowanej i kaukuczki. Zastępcy z poważaniem referencyami poszukiwani.

RESTAURACYA

Władysława HAJTO

W KRAKOWIE ULICA FLORYAŃSKA L. 19. (dawnej Rzewuskiego).

Poleca: znakomitą kuchnię mięsna i jarską. - Pivo okamiśkie, pilzeńskie i bawarskie - Wina węgierskie, austr., francuskie, krajowe i owocowe. - Trzy bilardy najnowszej konstrukcji. - Gabinety. - Dzienniki krajowe i zagraniczne. - Śniadania, obiady i kolacje w abonamencie, na żądanie wysyła do domu. Lokal otwarty do godziny 3-iej w nocy. -

Instytut
Straży Nocnej

połącza swe usługi do strażnic: sklepów, fabryk, domów mieszkalnych, wil, kościołów, magazynów, składów i t. d. za minimalną miesięczną opłatą, równocześnie zaś na żądanie włącznie z ubezpieczeniem od włamania i kradzieży.

Instytut, założony na wzór wielkich miast Europy, gdzie tego rodzaju przedsiębiorstwa niepożyte oddają społeczeństwu usługi, gdy szuka poparcie publicznego, stanie na wysokości swego zadania i godnie odpowie położonemu w nim zaufaniu.

Zgłoszenia przyjmuje i wyjaśnienia udziela biuro Instytutu Straży Nocnej w Krakowie ulica Św. Gertrudy 1. 29.

By umożliwić wzięcie udziału w tej wyśmienicie szerszym warstwowo, tutejsze Towarzystwo „Esperanto” rozpoczyna w dniu 5 listopada br. kursa języka Esperanto, które prowadzić będzie tam w lokalu Towarzystwa przy ul. Wisłej 4, l. p. ofic., jakoteż na życzenie pewnych grup czy pojedynczych osób także i poza Tow. Opłata za kurs w Tow. wynosi kor. 5, poza Tow. kor. 50, przy udziale najwyższej 10 osób. Zgłoszenia przyjmuje sekretariat od 6—8 wieczór.

Poświęcenie lokalu firmy Schwarza. Tymi dniami odbyło się poświęcenie nowego lokalu firmy p. Leona a Schwarza. Poświęcenia dokonał X. kanonik Caputa. Nazwisko Schwarzów wiązało się z losami krakowskiego kupiectwa ostatnich 80 lat. Po śmierci pierwszego właściciela śp. Alojzego Schwarza, który założył sklep konfekcyjny przy ul. Grodzkiej, firma przeszła na własność p. Henryka Schwarza, znanego i szanowanego powszechnie nadej miasta i starszego kongregacyi kapięckiej. Firma zdobyła sobie w mieście wszelką opinię. Złe koniunktury na rynku handlowym i przesilenia finansowe b. t. skłoniły trzeciego z rzędu sukcesora i właściciela firmy p. Leona Schwarza do przeniesienia zakładu na ul. Sławkowską l. 12 i urządzenie go wedle nowszych wymagań. Otwarcie nowego lokalu firmy, która zrosła się tradycjami krakowskiego kupiectwa, spotyka się z sympatją w kołach przemysłowych miasta i szerokiej publiczności.

„Dom towarowy” przy ul. Sławkowskiej l. 12. Miałemu naszemu przybył nowy piękny budynek. Przy ul. Sławkowskiej wystawiono tego roku dom, który przystosowano w zupełności do potrzeb przemysłu i handlu. Dom, nazwany „domem towarowym” należy do p. Spertlinga, właściciela atelier meblowego. Mieszka się tam następujące firmy:

Filip Haas i Synowie — handel dywanów.

Józef Spertling — urządzenia meblowe i dekoracje wnętrza.

Leon Schwarz — konfekcja damska.
Marya Śliczkowska — mody damskie.

Stella — atelier fotograficzne.

Fabryka Serow, masła i bryndazy Braci Rolnickich. Zwracamy uwagę naszym p. T. czytelników na firmę Braci Rolnickich w Krakowie zajmującą się wyłącznie masłarstwem i serowarstwem. Obecnie wskutek rozwoju tej firmy rozszerzono znacznie jej składy i urządzone je wzorowo.

Roboty około rozszerzenia wykonali wyłącznie rękodzielnicy i robotnicy krakowskiej niaganie i zadawalniająco. Składy te zostały zaopatrzone w doborowy towar własnej produkcji, odznaczający się nadzwyczajną dobrocią i nienaganną czystością. Zresztą mógł się każdy o tem przekonać, kto raz przynajmniej kupił z firmy Braci Rolnickich masło deserowe „Racye” lub bryndzę „Pape”. Firma chce sobie zjednać coraz szersze koła odbiorców, sprzedaje swoje produkty po cenach możliwie najniższych. Nie też dziwne, że zdołała sobie uznanie nie tylko w kraju ale i zagranicą, konkurując tam skutecznie na rynkach zbytu z produktami obcymi. Dla krakowskich kupców podobna firma udogodnienia odsyłając towar na

każde żądanie specjalnym wózkiem. Skrzętą i zapobiegliwą pracą, solidnością i kąpięką doprowadzili Bracia Rolnicy swoją firmę do znacznego rozwoju a przeto przyczyniają się do podniesienia swegojskiego przemysłu. To też firma ta zasługuje na każde poparcie nietylko ludności Krakowa ale i całego kraju. Cenniki wydawane cztery razy do roku można otrzymać w głównym składzie firmy przy ul. Wielopole l. 7.

OGŁOSZENIE LICYTACYI

dnia 10-go listopada 1913-go roku
i dni następnych.

Dyrekcya Kasy Oszczędności
miasta Krakowa

podaje do publicznej wiadomości, iż w tutejszym

Zakładzie pożyczkowym
NA ZASTAWY RUCHOME,
KOSZTOWNOSCI

w złocie, srebrze i drogich kamieniach

a mianowicie: Nr. Nr. 6.588, 15.290, 37.037, 37.038, 37.836, 43.390, z roku 1911; 1.693, 2.808, 4.950, 6.374, 7.387, 8.453, 8.454, 8.455, 9.353, 11.483, 11.704, 13.794, 14.487, i od Nr. 15.695 do Nr. 40.805 z roku 1912. t. j. do dnia 31 października włącznie, tudzież ubrania, bielizna, dywany, maszyny do szycia, rowery, broń myśliwiska, aparaty fotograficzne, reiszejki, obrazy i książki, a mianowicie: Nr. Nr. 4.451, 6.900, 7.384, 8.753, 9.043, 9.238, 9.344, 9.592, 10.797, 11.061, 12.025, 12.125, 13.754, 14.664, i od Nr. 15.356 do Nr. 17.604 z roku 1912 i od Nr. 1 do Nr. 6.358 z r. 1913, t. j. do dnia 30 kwietnia 1913 roku włącznie zastawione, a dotąd nie wykupione, ani prolongowane, stosownie do § 22 Statutu — zostaną sprzedane najwięcej dającemu w drodze publicznej licytacyi, która odbędzie się

dnia 10-go listopada 1913-go roku
i dni następnych o g. dz. 9 1/2, przed południem,
przy ulicy Szpitalnej L. 15.

Wzway się zatem strony interesowane, aby we własnym interesie przed terminem licytacyi do dnia 8 listopada 1913 roku włącznie popospieszyły z wykupieniem, lub prolongowaniem swoich zastawów.

KAPELUSZE

W WIELKIM WYBORZE

PIERWSZORZĘDNYCH FABRYK:

WILHELMA PLESSA

BORSALINO WŁOSKIE, CHRISTYS

ANGIELSKIE I T. D.

POLECA PO CENACH NISKICH

ANTONI

JAROSZ

KRAKÓW

ULICA SŁAWKOWSKA L. 24.

(DOM XX. MARKÓW).

WYKONUJE NADTO WSZELKIE REPERACYE
W ZAKRESIE KAPELUSZNICTWA WCIODZĄCIE.

Przy zakupnie pro-
simy powoływać się
na „Tygodnik Miesz-
czański”.

Lecznica dla zwierząt
oraz zakład kąpielowy
Kraków, Lubicz 40, Tel. 2552.

przyjmuje w leczenie wszelkiego rodzaju zwierzęta domowe oraz przeprowadza zabiegi operacyjne. Dla psów kąpiele lecznicze oraz zwyczajne.

ARTUR LIEBESKIND, lekarz weterynaryjny.

Nowo otwarty w Krakowie

ul. Zwierzyniecka l. 34 ul. Zwierzyniecka l. 34

NAJTAŃSZY

ZAKŁAD
POGRZEBOWY

Urządza pogrzeby skromne i okazałe dla dorosłych i dla dzieci. Zalatwia wszelkie formalności. Posiada wielki wybór trumien. — Nowe dekoracje. Karawany oszklone i zwykłe. — Ceny niskie. — Własność Stowarzyszenia „Kasy Pogrzebowej”. Członkiem Stowarzyszenia może być każdy katolik. Wpisowe 1 kor. — Wkładka miesięczna 20 halerczy.

Chemiczna pralnia FRANCISZKA BĘBENKA

W KRAKOWIE.

Zakład czyszczenia: Dębniki, Mickiewicza 4.

FILIE:

ul. Karmelicka 1. 28. — ul. Sławkowska 1. 29. — ul. Sebastyana 1. 3. — ul. Grodzka 1. 35. — ul. Grodzka 1. 69. przyjmuje na sezon obecny do chemicznego czyszczenia: Garderobę męską, damską i dziecięcą. Pióra strusie, dywany, portyery itp.

Zivnostenská Banka

w Krakowie Rynek gł. 1. 17.

kupuje i sprzedaje papiery wartościowe, jak: losy, renty, listy zastawne, akcje, obligacje. Monety zagraniczne, marki, franki, ruble, dolary. Załatwia wszelkiego rodzaju interesa bankowe.

Uskutecznia szybko zlecenia giełdowe, przekazy na miejsca kąpielowe i zagraniczne. Przyjmuje wkładki na książeczki wkładowe. Kor. 5.000 wypłaca dziennie bez wypowiedzenia.

Podatek rentowy opłaca bank z własnych fundusów.

Na ośm dni próby

przesyłam każdemu z wolnością wymiany lub zapłaty za pobranie!

Amer zegarek niklowy K	290
Roskopf patentowy	270
Amer zegarek podnie	270
Roskopf zegarek kolej.	270
2 podów pokrywą	270
Plaski zegarek niemiecki	270
Srebrna imitacja po-	270
dwojną pokrywą	270
11 karat zegarek złoty	270
Oryg zegarek Omega	270
Budzik konkurencyjny	270
nikla. 20 cm wysoki	270
Zegar marki Jungmans	270
Baldun, świec cyfryb.	270
2 dzwonki	270
2	270
sznurka	270
Zegar wahadłowy 75 cm	270
2	270
głos wieł.	270
2	270
blęcy	270
Zegar okrągły z budz.	270
Trzechletnia gwarancja	270
pisemna.	270

Wszystka na pobranie pocztowem.

MAKS BÖHNEL,

Wiedeń, IV. Margarethenstrasse 27/482.
Oryginalne cenniki fabryczne bezpłatnie.

Wszystkich
Prenumeratorów

Czytelników
prosimy o popieranie
tych

FIRM

które się w naszym
PISMIE
OGŁASZAJA

CODZIENNE ŚWIEŻE

:: HERBATNIKI ::

POLECA

Siermontowski

Kraków, ulica Bracka.

WYBORNE MASŁO

deserowe, stołowe i kuchenne

po cenach targowych — wysła pocztą i koleją

MŁCZARNIA KLICZANOWICKA

w Krakowie, ul. Czarnowiejska 15. 70.

ZJEDNOCZONE AUSTR.
AKCYJNE TOWARZYSTWO
PAROWEJ ŻEGLUGI.

AUSTRO-AMERICANA

Regularna i bezpośrednia komunikacja z Austrią do Ameryki, Kanady i t. p.

Informacji udzielają i sprzedają kart okrętowych uskuteczniają dla zachodniej Galicji i Bukowiny: JENERALNA AJENCYA GOLDLUST i SKA KRAKÓW, LUBICZ 7. (naprzeciw dworca kolej). — Dla wschodniej Galicji: Lwów, Biuro pasażerskie Austro-Americany, Na Błonie 2. oraz wszystkie prowincjonalne agencje, następnie: Tryest: Dyrekcyja Austro-Americany, Via Molin Piccolo 2. Wiedeń: Biuro pasażerskie Austro-Americany, Kärntnerring 7 II, Kaiser Josefstr. 36.

Z dniem 1-go grudnia 1913 roku jest do obsadzenia w krakowskiej Izbie rękodzielniczej posada

SEKRETARZA

Podania z załączeniem świadectw należy nadsyłać na ręce Prezesa pana Wincentego Wajdy, Kraków, ulica Andrzeja Potockiego L. 18. — Izba rękodzielnicza.

Od dziś dnia wykonuje jedyna ręczna

Pralnia Krystaliczna

wszelkie pranie białe w przeciągu 4 dni podgwarancją zwrotu nowej bielizny jak najstaranniej

Centralne biura znajdują się: przy ul. Grzegorzeckiej 1. 25 i w Passażu Bielaka Rynek Gł. 1. 9.